

Γιορτή Γραμμάτων - Αγραμμάτων (Στέλιος Κούκος)

[/ Πεμπτουσία](#)

Φέτος σκέφτομαι λόγω του διδύμου μεταρρύθμιση-καταλήψεις, δε θα γιορταστεί η γιορτή των γραμμάτων, οπότε εύκολα μετατρέπεται σε γιορτή των α-Γραμμάτων. Νιώθω καμιά φορά τη μεγάλη απογοήτευση ανθρώπων της παιδείας και της γνώσης, που αν και ίδιοι μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, δεν είδαν να βγαίνουν πλάι τους άνθρωποι ισάξιοι τους ή και καλύτεροι τους. Μπορεί η Παιδεία ως δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια, πανεπιστήμια να δίνουν απολυτήρια, πτυχία, μεταπτυχιακά, διδακτορικά μέσα μου όμως δρα η αίσθηση ότι προκοπή (για να χρησιμοποιήσουμε και μια παλιά, αλλά ίσως ουσιαστική λέξη), και αρετή δε βλέπουμε.

Δεν μιλώ με την ηθικιστική άποψη διότι τα πάντα πλέον περικλείονται μέσα στο σύνθημα της Προόδου (και όχι αυτό που λέγανε πιο παλιά καλή πρόοδο) και της Ανάπτυξης. Όλα αυτά ως επίφαση πλουτισμού, νεοπλουτισμού και περισσότερης καταπίεσης και εξαθλίωσης της λαϊκής ψυχής. Για να μην πω ότι όλα αυτά γίνονται εις βάρος του λαϊκού, δεν εννοώ λαϊκίστικου, αλλά αυτού που στο διάβα των αιώνων το θεωρούμε σαν κατάκτηση του τόπου και των ανθρώπων του. Χωρίς ταξική βέβαια τοποθέτηση. Πράγμα που συνεπάγεται την οικονομική εκμετάλλευση όχι μόνον του ανθρώπου από τον άνθρωπο αλλά και της ίδιας της ζωής μας, όταν πρόκειται για εξαντλητική και χειρίστη εκμετάλλευση της γης και του περιβάλλοντος.

Τα τελευταία χρόνια έχουν αλωθεί οι περισσότεροι χώροι, για να μην πω όλοι, ακόμα και χώροι που παραδοσιακά θεωρούσαν τον πλούτο σαν το «διαρκή αντίχριστο», όπως γράφει ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Δεν ξέρω ποιος φταίει για όλα αυτά και να το πρόβλημα της κότας και του αυγού ξανά να μας απαλλάσσει δήθεν από τις προσωπικές μας ευθύνες. Αντικαταστήστε για να λυθεί η εξίσωση, όπου παιδεία κατεύθυνση παιδείας, ήτοι κυβερνητική προοπτική,

χαρακτήρας παιδείας, και όπου αυγό τους λοιπούς λειτουργούς της παιδείας, γιατί όχι και ολόκληρη την κοινωνία μας και τη στάση της απέναντι στην εκπαίδευση, όπως μου έλεγε φίλος καθηγητής.

Πόσοι λειτουργοί της παιδείας είναι σύμβολα παιδείας; Πόσοι είναι ταυτισμένοι με αυτό που κάνουν; Δυστυχώς πολλοί λίγοι. Και φυσικά δεν νομίζω επειδή είναι κακοπληρωμένοι, που είναι βέβαια, ενώ θα έπρεπε ο καθηγητής και ο δάσκαλος να είναι ο πιο καλά αμειβόμενος. Όχι βέβαια για να παίζει το ρόλο του σωστά γιατί δεν πρόκειται για ρόλο, αλλά για την ίδια τη φύση της παιδείας. Την ίδια τη φύση του πεπαιδευμένου ανθρώπου, ο οποίος δεν πουλάει τις όποιες γνώσεις του, αλλά και παράλληλα είναι ο ίδιος στοιχείο και τμήμα του πολιτισμού.

Παιδεία και λειτουργοί θα έπρεπε να είναι η ίδια η παιδεία που θέλουμε, η ίδια η κοινωνία που θέλουμε να είμαστε και να αναπαράγουμε. “ Ότι τα φώτα κάνουν οι άνθρωποι και όχι οι άνθρωποι τα φώτα”. Και να που μπήκε μέσα στο λόγο μας ο αγράμματος στρατηγός που έμαθε σε λίγες μέρες γράμματα για να μας μεταφέρει όχι τόσο πράξεις και ενέργειες επαναστατικές και πολεμικές όσο το ήθος της ρωμιοσύνης. Έχουμε αρετή να λευτερώσουμε την πατρίδα, αναρωτιόταν αλλά και συγχρόνως εξέφραζε ανοικτά την απόγνωση του «τότες σιχάθηκα όλως διόλου το Ρωμαίικο... κι αναθεμάτισα την ελευθερία που θα κάμωμεν μ’ αυτούς όλους»!

Όλη μας ζωή πλέον περικλείεται από δήθεν γιάπηδες, μεταπράττηδες, πωλητές της συμφοράς και... της συμφόρησης μας. Όλοι οι παράγοντες της κοινωνίας ένα θεό πιστεύουν. Την κονόμα! Και όχι με την καλή έννοια που θα μπορούσε κάποιος με την εργατικότητα, τον κόπο και την προσωπική του αξία να χαρεί έστω κάτι περισσότερο. Αλλά με τον εύκολο πλουτισμό, την αρπακτική. Και ως προς αυτό ολόκληρη η ελληνική κοινωνία είναι στραμμένη προς αυτό.

Χρειάζεται πιστεύω ένα όραμα παιδείας ή πολλά οράματα παιδείας. Να τσακωνόμαστε για θέματα λογοτεχνίας, φιλοσοφίας, μαθηματικών, φυσικής, χημείας, γυμναστικής, μουσικής. Τότε μόνο η παιδεία θα είναι το Α και το Ω, αν θέλουμε βέβαια να είναι και να λειτουργεί παιδευτικά για όλη μας τη ζωή χωρίς να αφήνουμε κανένα μέγεθος έξω από αυτή και φυσικά και την οικονομία. Εξανθρωπίζοντας τα μέσα χωρίς να ταυτιζόμαστε με αυτά. Σεβόμενοι την ύλη και τη δημιουργία, τις επιστήμες και πρώτα-πρώτα τον άνθρωπο και τον πολιτισμό. Τότε θα μπορούμε να μιλάμε για πρόοδο, προκοπή με σεμνότητα και ταπεινοσύνη και όχι παιδεία της έπαρσης και της δήθεν ανάπτυξης που είναι ίδιον των ημιμαθών, των εξυπνάκηδων και συνεπώς της πονηρίας και της παντοίας εκμετάλλευσης.

(Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα “Θεσσαλονίκη, στις 29 Ιανουαρίου, 1999)